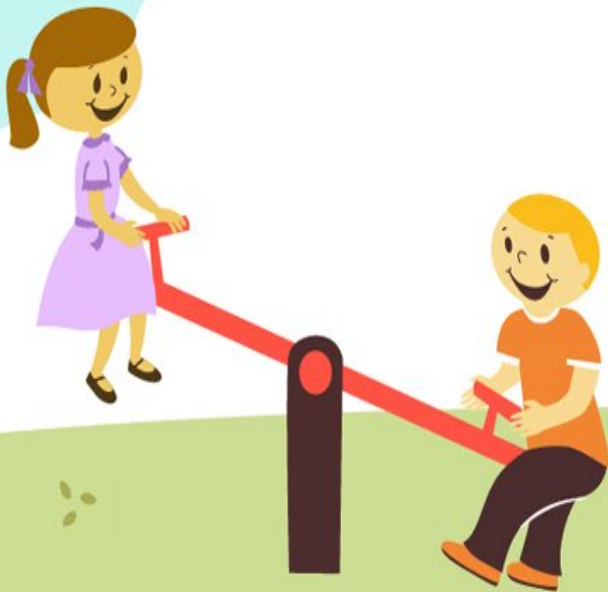

Κυστεοουρητηρική Παλινδρόμηση (ΚΟΠ)

Σωτήριος Μπόγρης

M.D. Ph.D. FEBU FEAPU

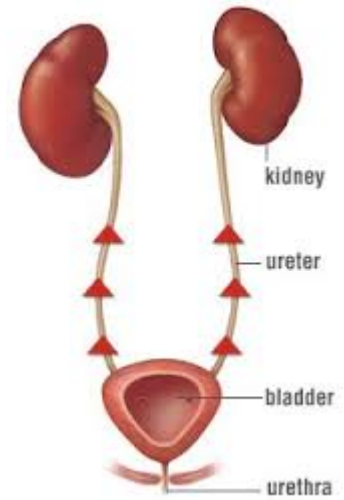
**Χειρουργός Ουρολόγος Παιδων /
Εφήβων**

- ❑ National Institute for Health and Care Excellence (NICE) guideline: Urinary tract infection in under 16s: diagnosis and management 2007
- ❑ American Academy of Pediatrics (AAP) guideline: Urinary Tract Infection: Clinical Practice Guideline for the Diagnosis and Management of the Initial UTI in Febrile Infants and Children 2e24 Months 2011
- ❑ Italian Society of Pediatric Nephrology : Febrile urinary tract infections in young children: recommendations for diagnosis, treatment and follow-up 2011
- ❑ Canadian Pediatric Society (CPS) released its guideline: Urinary tract infection in infants and children: Diagnosis and management 2014
- ❑ Polish Society of Pediatric Nephrology Guidelines concerning management of UTI in children was published 2015
- ❑ EAU/ESPU Guidelines: Urinary Tract Infections in Children by the European Association of Urology (EAU) and European Society for Pediatric Urology (ESPU) 2016

Παλινδρόμηση

- αντίθετη φορά των ούρων
- Μονόπλευρα ή αμφοτερόπλευρα
- νεφροπάθεια από παλινδρόμηση (Reflux Nephropathy : lack consensus)

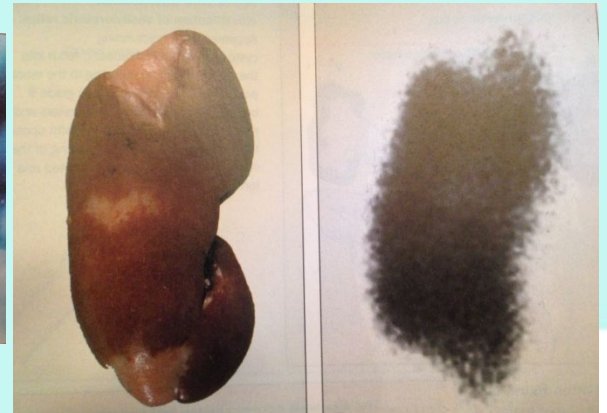
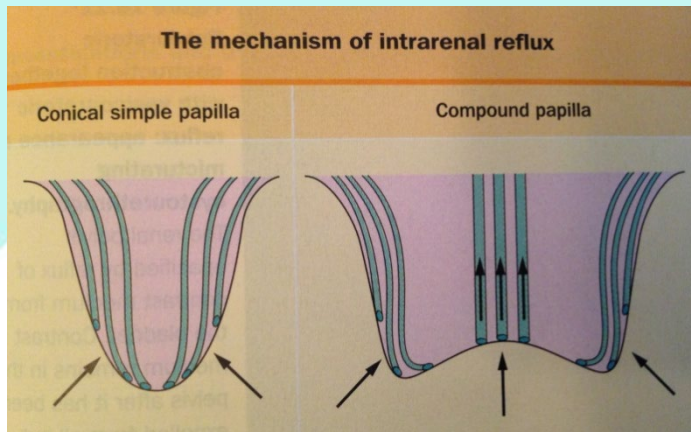

Τι προκαλεί ;

- Λοίμωξη ουροποιητικού
- Ενδονεφρική παλινδρόμηση

- Νεφρικές ουλές
- Υπέρταση
- ↓ ανάπτυξη νεφρού
- Νεφρική ανεπάρκεια

Reflux intrarenal - ενδονεφρική παλινδρόμηση

- 30-60% των παιδιών έχουν ήδη δυσπλαστικούς νεφρούς κατά την παρουσίαση
- Βλάβη εγκαθίσταται στους πόλους των νεφρών

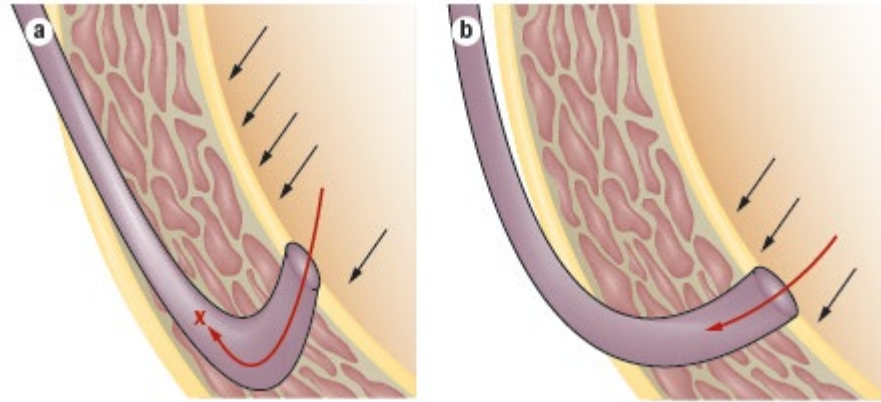
Επιδημιολογία

- Εμφάνιση : λοίμωξη - προγεννητική υδρονέφρωση
- συσχετίζεται με ΝΑ στο 7-17% ¹⁻²
- 10-30% < 5 ετών με λοίμωξη (4 × Θήλεα- 85%)³
- **Οικογενής (10-15%) αδέρφια 45%**

¹ Cooper et al. Urol Clin North Am 2004;31

² Williams G, Fletcher JT, Alexander SI, Craig JC. Vesicoureteral reflux. J Am Soc Nephrol 2008;19

³ Hodson et al. *Cochrane Database of Systematic Reviews 2007, issue 3*

Αιτιολογία

- Τεχνητός ανατομικός ενεργητικός παράγοντας
- Τεχνητός ανατομικός παθητικός παράγοντας

Αιτιολογία

- Πρωτοπαθής ΚΟΠΠ
  - α. "λάθος" σχηματισμός της Κυστεοουρητηρικής συμβολής (ΚΟΣ)
  - β. Ατελή ανάπτυξη της ΚΟΣ

- Δευτεροπαθής ΚΟΠΠ
  - α. νευρογενής κύστη
  - β. μη-νευρογενής νευρογενής κύστη (BBD)
  - γ. διπλασιασμός ΠΚΣ με διπλό ουρητήρα
  - δ. υποκυστική απόφραξη
  - ε. διαταραχές συνδετικού ιστού

Ουρολοίμωξη

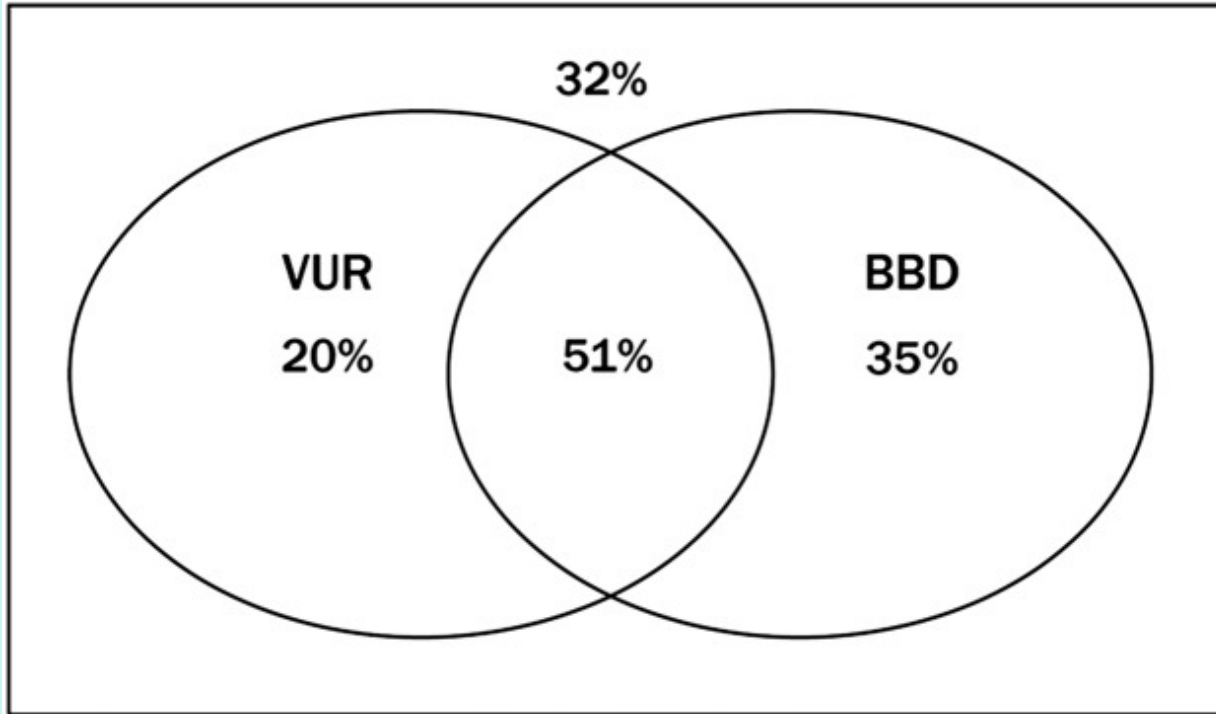
- 80% υπεύθυνο βακτήριο Esch. Coli ¹
- Η υποτροπή είναι πιο συχνή στα κορίτσια από ότι στα αγόρια. ²
- Παράγοντες κινδύνου θεωρούνται ²
  1. Κυστεοουρητηρική παλινδρόμηση (ΚΟΠ)
  2. Ασταθής ουροδόχος κύστη (νευρογενής - μη νευρογενής)
  3. Προηγούμενη λοίμωξη ουροποιητικού
(φυσιολογικό ουροποιητικό - με υδρονέφρωση προγεννητικά)

- Υποτροπιάζουσες λοιμώξεις στο 30-50% με ΚΟΠ ²

• ¹ Rushton HG. Pediatric Clinics of North America 1997;44(5)

² Williams G, Craig JC. Cochrane review The Cochrane Library 2011(3)

Incidence of Recurrent UTI in Toilet-Trained Children Not on Antimicrobial Prophylaxis

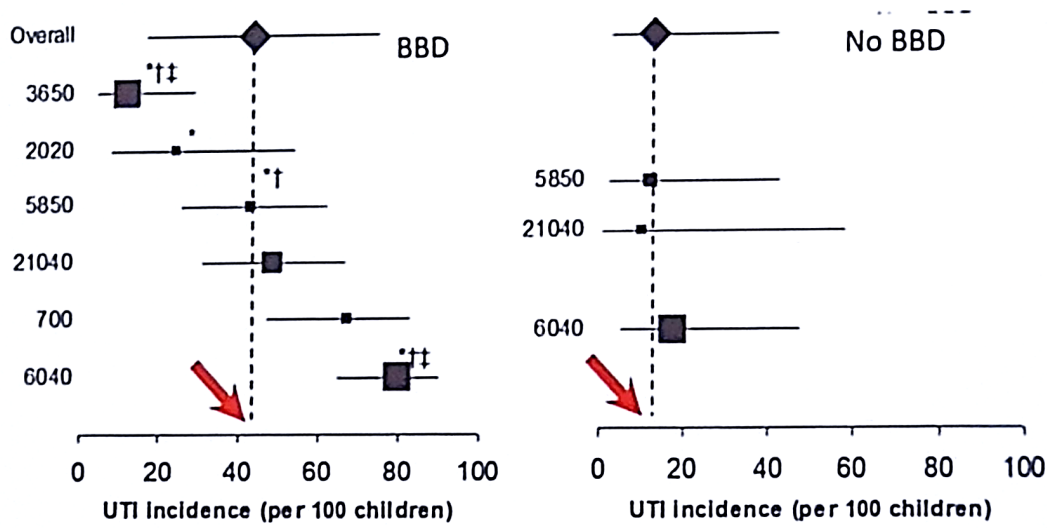
Pediatrics. 2016
Jan; 137(1):

Recurrent Urinary
Tract Infections
in Children With
Bladder and
Bowel
Dysfunction
Nader Shaikh, MD
et al.

AUA Guidelines

UTI incidence with abx: Impact of BBD

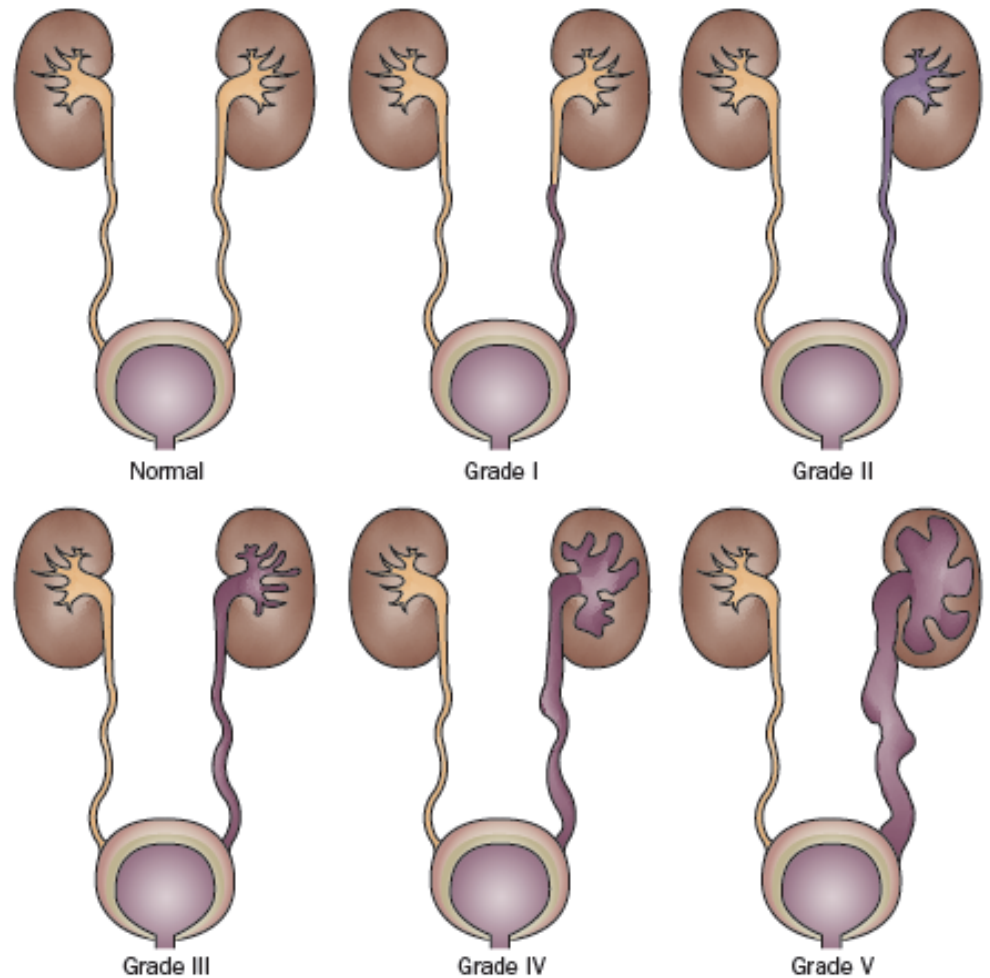
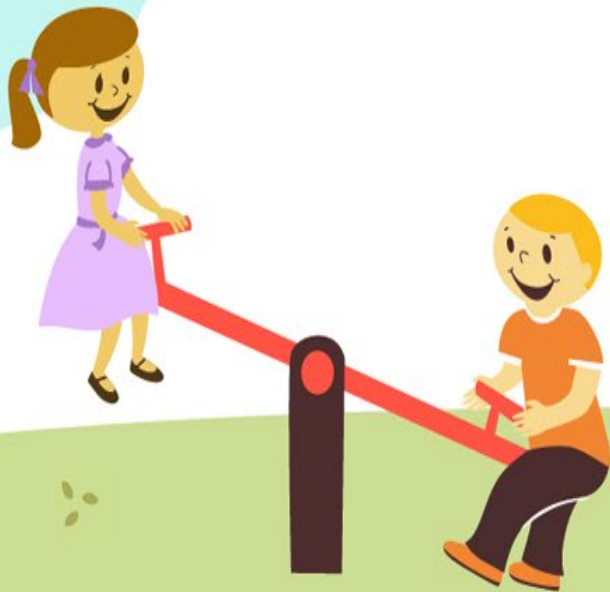
43% vs. 12%

**BBD :
ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ
ΤΟΥ ΠΥΕΛΙΚΟΥ
ΕΔΑΦΟΥΣ**

Ταξινόμηση

Lebowitz et al. *Pediatr. Radiol.* 1985;15

Figure 2 | International Reflux Grading System.

Διάγνωση

VCUG (κυστεοουρηθρογραφία)

Άμεση RNC (Ραδιοισοτοπική κυστεογραφία)

Έμμεση κυστεοουρηθρογραφία IRC
(DTPA-MAG3)

VUS (υπερηχογραφική κυστεοουρηθρογραφία)

VUS vs VCUG

- Ευαισθησία 86% - 93%
- **μειονέκτημα** μορφολογία ουρήθρας ¹

¹ Darge K. Pediatr Radiol 2008;38

Κυστεογραφία -VCUG/MCUG

AAP UTI Guidelines - 2011

Action Statement 6

- VCUG should **not** be performed routinely after the first febrile UTI
- VCUG is indicated if the RBUS shows hydronephrosis, scarring or other findings suggestive of high grade VUR or obstruction
- Further evaluation should be conducted if there is **recurrence** of febrile UTI

Children's National

SHEIKH ZAYED INSTITUTE *for* Pediatric Surgical Innovation

www.ChildrensNational.org

Imaging strategies

Children with cystitis/lower urinary tract infection should undergo ultrasound (within 6 weeks) only if they are younger than 6 months or have had recurrent infection. No other investigations are required for any child with cystitis/lower urinary tract infection unless they have recurrent UTI and/or abnormality on ultrasound, in which case late DMSA should be considered

Children younger than 6 months	Responds well to treatment within 48 hours without any features for atypical and/or recurrent UTI	Atypical UTI	Recurrent UTI
Ultrasound during the acute infection	No	Yes ^b	Yes
Ultrasound within 6 weeks	Yes ^a	No	No
DMSA 4–6 months following the acute infection	No	Yes	Yes
MCUG	No	Yes ★	Yes ★

^a If abnormal consider MCUG.

^b In a child with a non-*E. coli* UTI, responding well to antibiotics and with no other features of atypical infection, the ultrasound can be requested on a non-urgent basis to take place within 6 weeks.

Urinary tract infection in children diagnosis, treatment and long-term management

Clinical Guideline August 2007 Funded to produce guidelines for the NHS by National Institute of Clinical Excellence NICE

Table 6.12 Definitions of atypical and recurrent UTI

Atypical UTI includes:

- seriously ill (for more information refer to 'Feverish illness in children' (NICE clinical guideline 47))
- poor urine flow
- abdominal or bladder mass
- raised creatinine
- septicaemia
- failure to respond to treatment with suitable antibiotics within 48 hours
- infection with non-*E. coli* organisms.

Recurrent UTI:

- two or more episodes of UTI with acute pyelonephritis/upper urinary tract infection, or
- one episode of UTI with acute pyelonephritis/upper urinary tract infection plus one or more episode of UTI with cystitis/lower urinary tract infection, or
- three or more episodes of UTI with cystitis/lower urinary tract infection.

Διάγνωση

- Πότε κρίνεται απαραίτητη η διενέργεια κυστεοουρηθρογραφίας σε νεογνά κάτω των 6 μηνών βάση των οδηγιών από το " N I C E " ;
  - α. όταν το υπερηχογράφημα είναι παθολογικό
  - β. σε άτυπη λοίμωξη ουροποιητικού καθώς και σε υποτροπιάζουσες

[Pediatrics](#). 2013 Mar

Different guidelines for imaging after first UTI in febrile infants: yield, cost, and radiation.

[La Scola C](#), [De Mutiis C](#), [Hewitt IK](#), [Puccio G](#), [Toffolo A](#), [Zucchetta P](#), [Mencarelli F](#), [Marsciani M](#), [Dall'Amico R](#), [Montini G](#).

RCT

- ▶ 304 ασθενείς, ηλικίας : 2-36 /12
- ▶ US - MCUG - DMSA - L DMSA

	NICE	AAP	TDA	ISPN
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΟΠ	90%	90%		
ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΚΟΠ			76%	
ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΝΦΒ				86%
ΕΥΑΙΣΘΗΣΙΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗΣ ΝΦΒ			100%	

Απεικόνιση : Κυστεογραφία

NICE 2007	σε νεογνά < 6 μηνών με εικόνα άτυπης λοίμωξης, υποτροπιάζουσες και παθολογικό Υπερηχογράφημα	6/12- 3 ετών με παθολογικό υπερηχογράφημα , οικ. Ιστορικό ΚΟΠ όχι Esch Coli
AAP 2011	Σε όλα με παθολογικό Υπερηχογράφημα και/ ή επιπλεγμένες και υποτροπιάζουσες λοιμώξεις	μέχρι 2 ετών με εμπύρετο
ESPR 2007	Παθολογικό Υπερηχογράφημα (HN II) την 5 ^η ή 30 ^η ημέρα ζωής	(εάν προγεννητικό ιστορικό)

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Διαχωρισμός ασθενών σε ομάδες

Ομάδα με υποψία ΚΟΤΠ προγεννητικά

ΠΡΟΓΕΝΝΗΤΙΚΗ ΥΔΡΟΝΕΦΡΩΣΗ

Table 1 Etiology of urinary tract dilation detected on antenatal ultrasound.

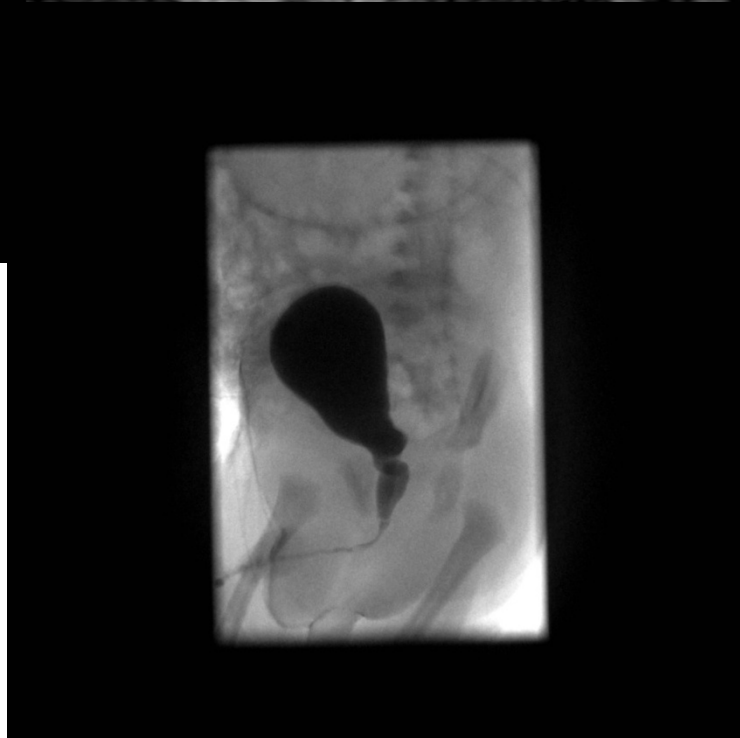
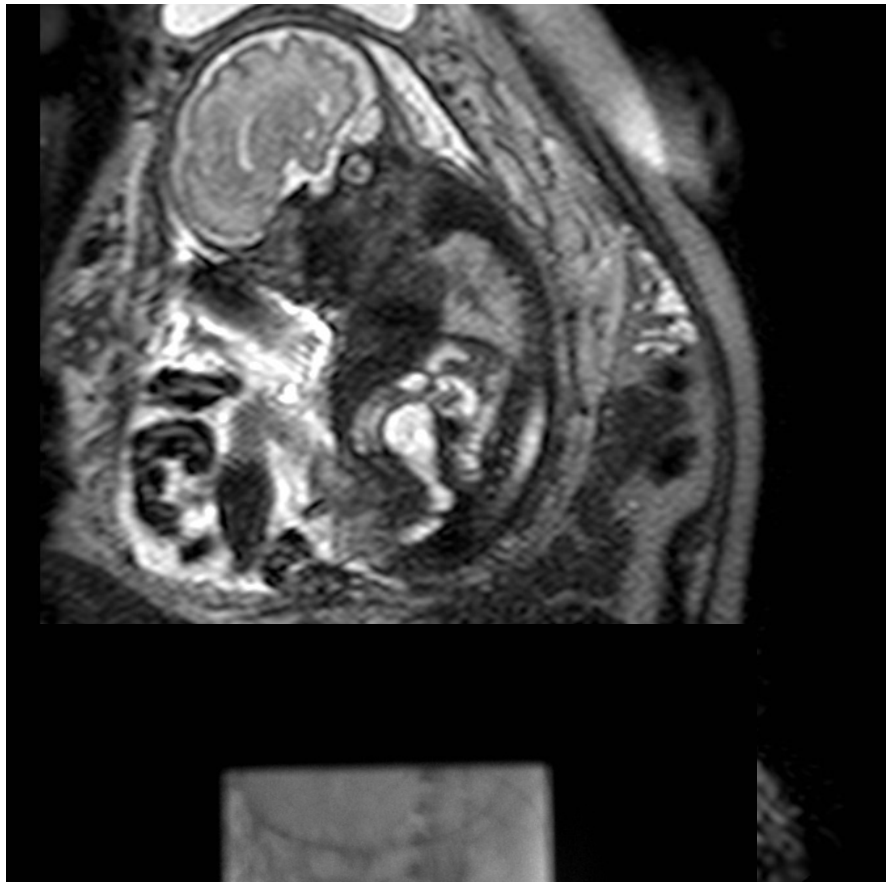
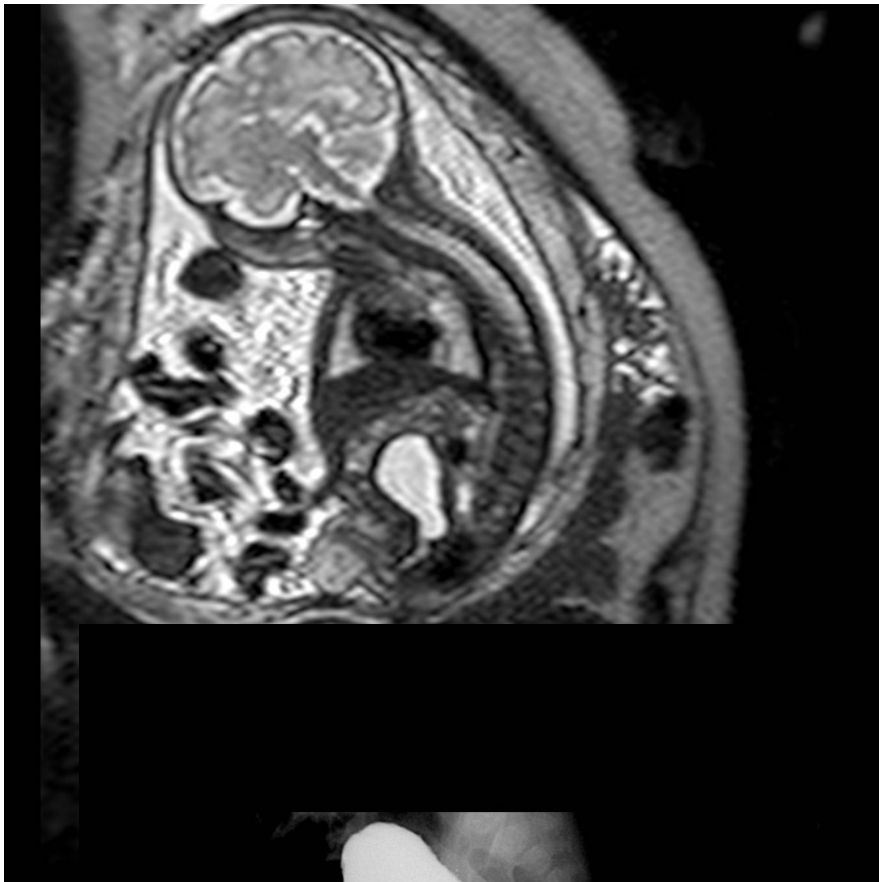
Etiology	Incidence (%)
Transient/physiologic	50–70
Ureteropelvic junction obstruction	10–30
Vesicoureteral reflux	10–40
Ureterovesical junction obstruction/megaureter	5–15
Multicystic dysplastic kidney disease	2–5
Posterior urethral valves	1–5
Ureterocele, ectopic ureter, duplex system, urethral atresia, Prune belly syndrome, polycystic kidney diseases, l cysts	Uncommon

Adapted from Nguyen et al. 2010 [16].

Συχνότητα

Nguyen H. et al J P Urol 2014. 10, 982-989

Antenatal and postnatal ultrasound in the evaluation of the risk of vesicoureteral reflux

Serge Grazioli • Paloma Parvex • Laura Merlini •
Christophe Combescure • Eric Girardin

- 10-40% Προγεννητική υδρονέφρωση
- " in utero "

Πρωτοπαθή ΚΟΠ

Προφίλ ασθενούς : αγόρια με μεγάλου
βαθμού ΚΟΠ άμφω

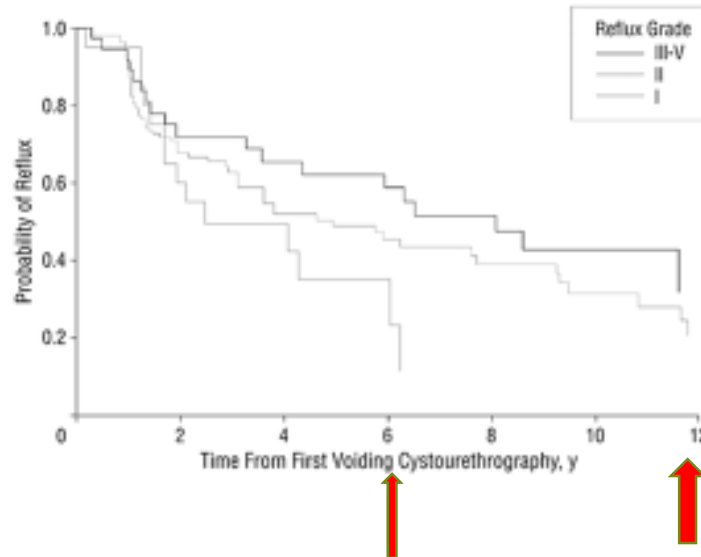
ΘΕΡΑΠΕΙΑ

- Συντηρητική (Παρακολούθηση + ΧΜΠ) (CAP continuous antibiotic prophylaxis)
- Χειρουργική Θεραπεία
- *Observation ---- Watchful waiting (WAW) ? (2011) EAU*

From: **Disappearance of Vesicoureteral Reflux in Children**

Arch Pediatr Adolesc Med. 1998;152(9):879-883. doi:10.1001/archpedi.152.9.879

- 1970-1979
- 1221
- 1/m - 15/y

Disappearance of Vesicoureteral Reflux in Children

[Martin Wennerström, MD](#); [Sverker Hansson, MD, PhD](#); [Ulf Jodal, MD, PhD](#); et al [Eira Stokland, MD, PhD](#)

Author Affiliations [Article Information](#)

Arch Pediatr Adolesc Med. 1998;152(9):879-883.

doi:10.1001/archpedi.152.9.879

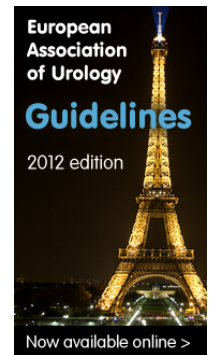
Αυτόματη ίαση χωρίς θεραπεία

28% ποσοστό
(ρυθμού)
αυτόματης ίασης
της ΚΟΠ ανά έτος

- Παράμετροι
  - α. ηλικία
  - β. βαθμός
  - γ. φύλο
- Grade I-II ~ 80%
- Grade III ~ 40%
- Grade IV ~ 20%
- Grade V ~ 10%

Συντηρητική Θεραπεία

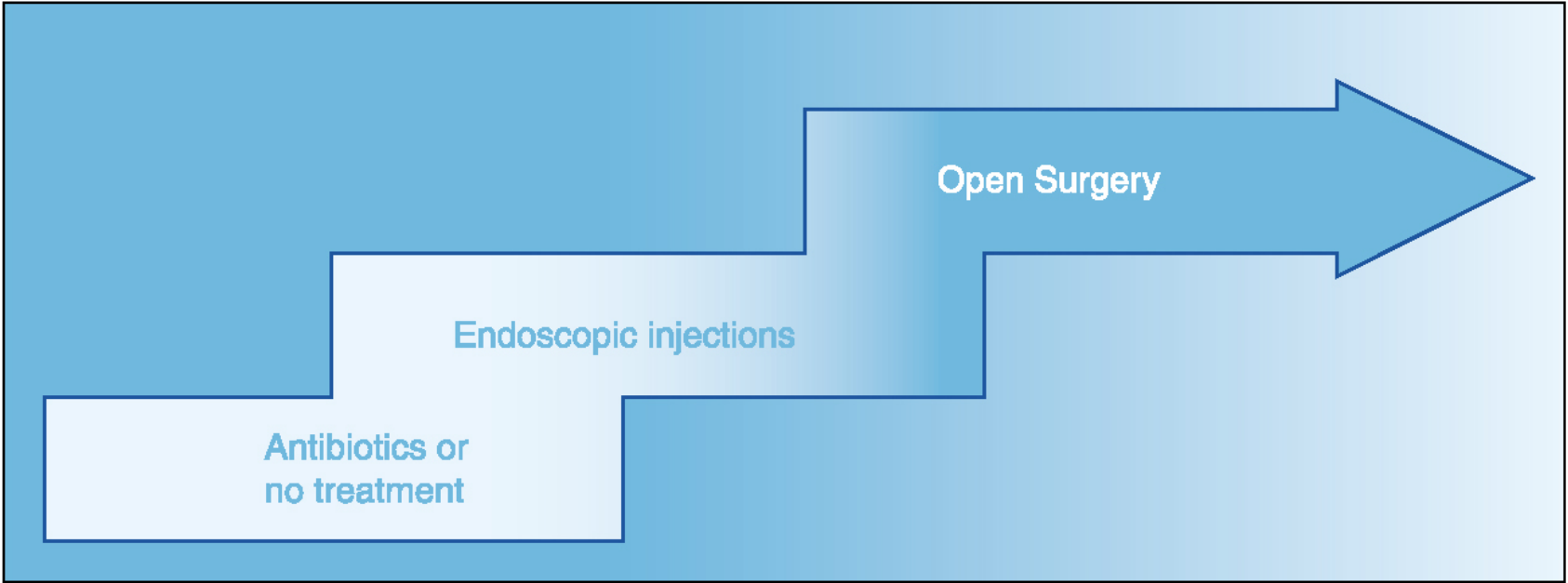
- The conservative approach includes *watchful waiting*, **intermittent** or *continuous antibiotic prophylaxis* and *bladder rehabilitation* in those with LUTD (55,57-60).

Eur Urol. 2012 Sep;62(3):534-42. Epub 2012 Jun 5.
EAU Guidelines on vesicoureteral reflux in children.
*Tekgül S, Riedmiller H, Hoebeke P, Kočvara R, Nijman RJ, Radmayr C,
Stein R, Dogan HS.*

Χειρουργική Θεραπεία - Ενδείξεις

- Υποτροπιάζουσες εμπύρετες λοιμώξεις υπο ΧΜΠ
- Επιδείνωση νεφρικής λειτουργίας, εμφάνιση νέων ουλών
- Προτίμηση γονέων
- Πτωχή συμμόρφωση στην ΧΜΠ- παρακολούθηση
- Μεγάλου βαθμού ΚΟΠ 5^{ου} ή άμφω 4^{ου}
- Μεγάλη ηλικία παιδιού - έφηβοι

Grade I

II

III

IV

V

Risk factors - Παράγοντες για την διαχείριση

- Πορεία νόσου (εμφάνιση λοιμώξεων)
- Ο βαθμός της ΚΟΠ
- Λειτουργία της κύστης (LUTD - BBD)
- Παρουσία νεφρικών βλαβών κατά την διάγνωση
- Νεφρική λειτουργία του άλλου αποχετευτικού
- Αμφοτερόπλευρη ΚΟΠ
- Ηλικία - Φύλο
- Συνυπάρχουσες ανωμαλίες ουροποιητικού
- Συμμόρφωση ασθενούς
- Γονεϊκή επιλογή
- Status ακροποσθίας

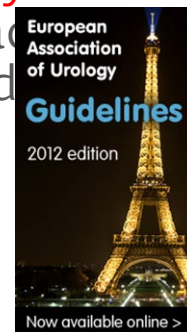
Management and Screening of Primary Vesicoureteral Reflux in Children

Published 2010; Reviewed and Validity Confirmed 2017

American
Urological
Association

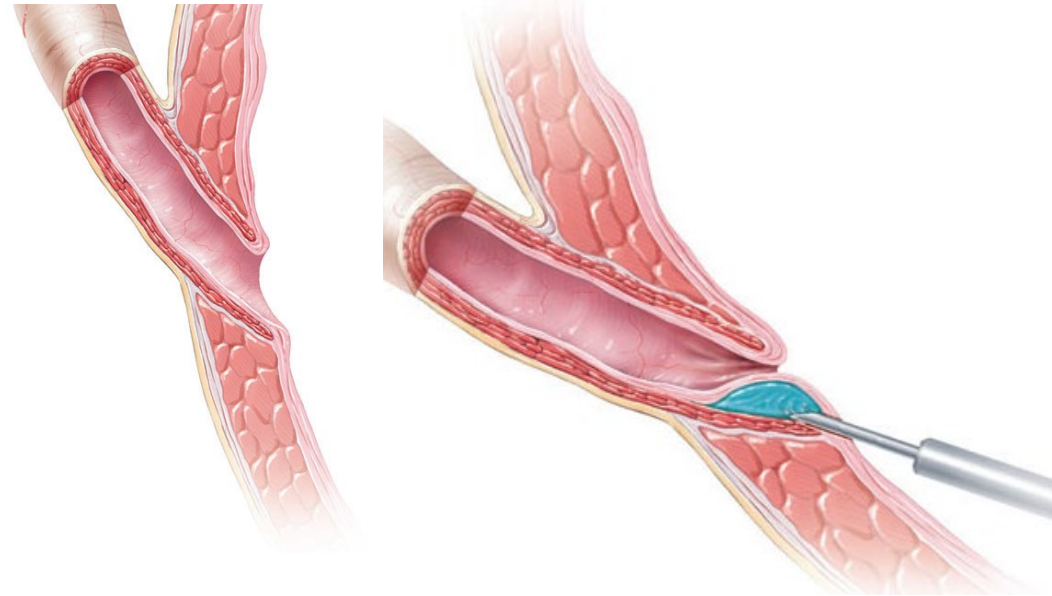
- Option: **Circumcision of the infant male with VUR may be considered** based on an increased risk of urinary tract infections in boys who are not circumcised compared to those who are circumcised.

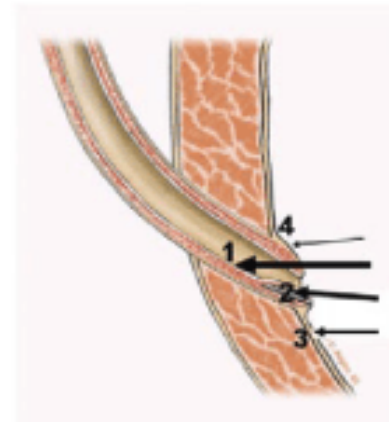
EAU Guidelines on vesicoureteral reflux in children.

- **Circumcision in early infancy may be considered as part of the conservative approach**, because it is effective in reducing the risk of infection in normal children.

Ενδοσκοπική Θεραπεία

Needle Placement Algorithm

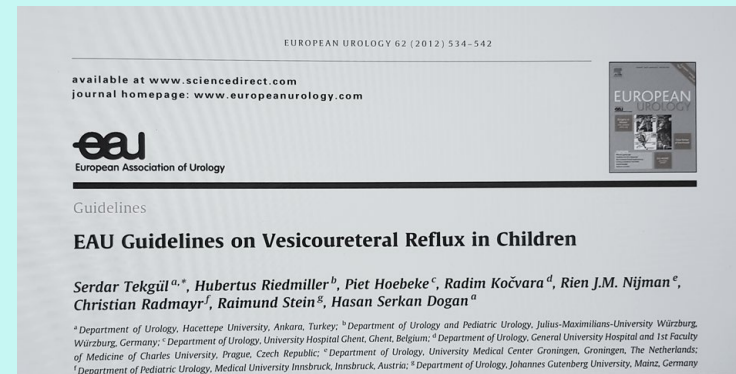
<i>Double HIT Method</i>   1. Intraureteric Proximal (HIT)   2. Intraureteric Distal (HIT)   <i>Alternative Methods</i>   3. Subureteric (STING)   4. Superior Tunnel

FIGURE 2. Needle placement algorithm for the endoscopic treatment of VUR. Sites 1 and 2 comprise the Double HIT method, while sites 3 and 4 are rarely used.

Συνολικά ποσοστά επιτυχίας με μια ή περισσότερες συνεδρίες 85%

meta-analysis 5527 pt and 8101 renal units

- Επιτυχής ενδοσκοπική θεραπεία ΚΟΠ I - V (ανα ουρητήρα) μετά απο μια συνεδρία
  - 78.5% ΚΟΠ I - II
  - 72% ΚΟΠ III
  - 63% ΚΟΠ IV
  - 51% ΚΟΠ V

- Επιτυχία σε διπλό σύστημα (50%) σε σύγκριση με τα μονά (73%)
- Σε νευρογενή κύστη (62%) σε σύγκριση με φυσιολογική κύστη (74%)

The Swedish **infant** high-grade reflux trial: Study presentation and VUR outcome

- Rct endoscopic therapy ET vs prophylaxis
- **Παιδιά < 1 έτους** με ΚΟΠ 4-5^{ου}
- 100% 4^{ου} --- 65% 5^{ου} --- 31% 5^{ου} άμφω

- **ΕΤ** Λιγότερες Λοιμώξεις - νεφρικές βλάβες και
Αυξημένα % ίασης σε 4^{ου} και 5^{ου} (unilateral)

The Swedish Reflux trial: Review of a randomized controlled trial in **children** with **dilating** vesicoureteral reflux.

- Rct 1-2 yr with grade **III/IV** reflux, 2 yr of follow-up.

I ενδοσκοπική θεραπεία 71% επιτυχία

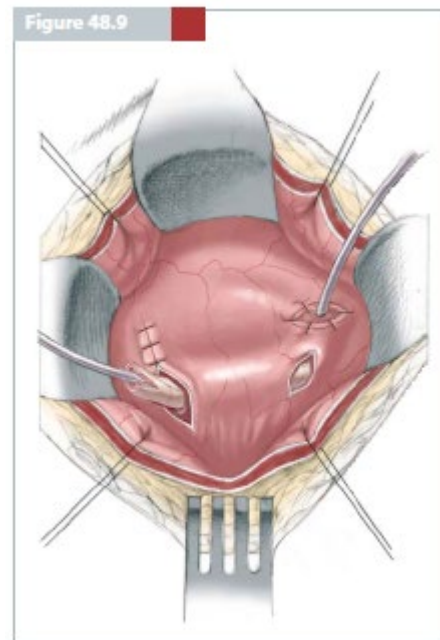
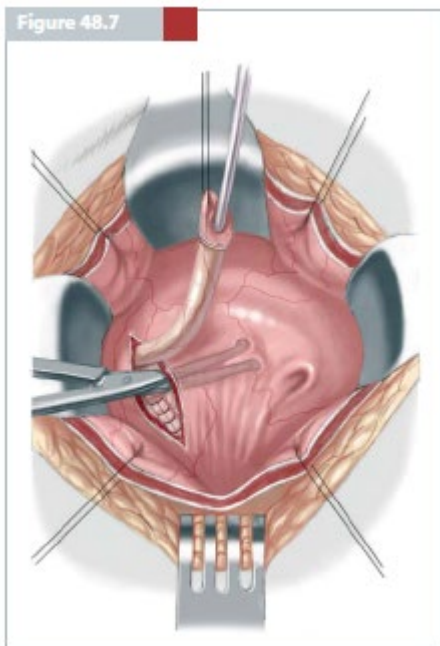
II ΧΜΠ 39%

III Ww 47%

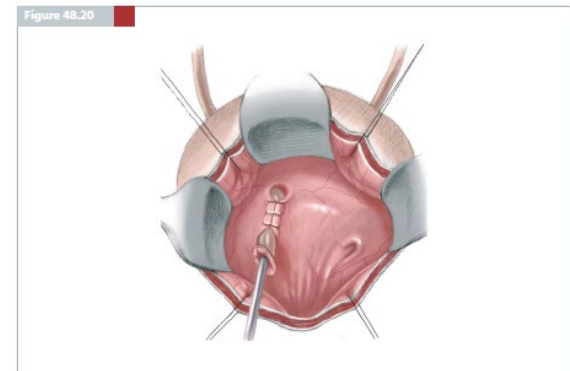
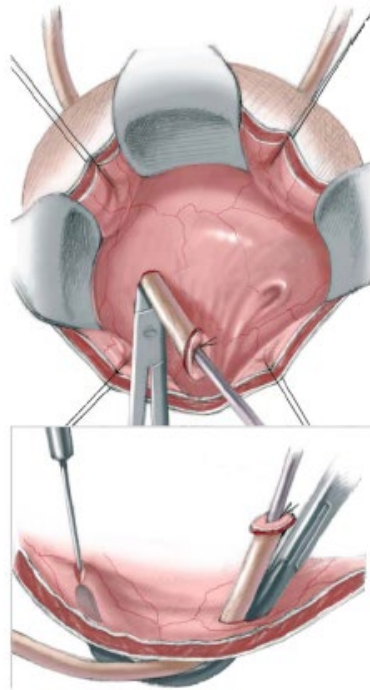
Υποτροπή στα 2 έτη της ενδοσκοπικής Θεραπείας 20%

*Brandstrom P, Esbjorner E, Herthelius M, Swerkersson S, Jodal U, Hansson S (2010) The Swedish reflux trial in children. J Urol 184:286-291
Brandstrom P et al. J Ped Urol 2011-7.*

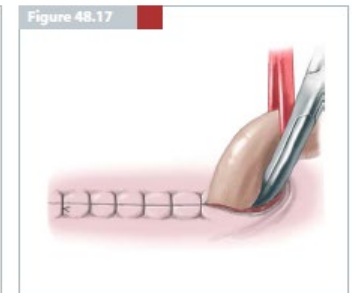
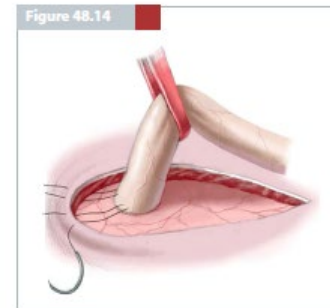
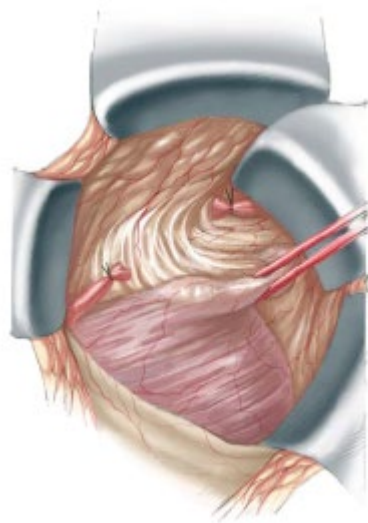
Χειρουργική Θεραπεία COHEN ενδοκυστική

Χειρουργική Θεραπεία Leadbetter- Politano

Χειρουργική Θεραπεία Lich-Gregoir Εξωκυστική

Risk Groups	Presentation	Initial treatment	Comment	Follow-up
High	Symptomatic male or female patients after toilet-training with high-grade reflux (grades IV-V), abnormal kidneys and LUTD	Initial treatment is always for LUTD with CAP; intervention may be considered in cases of BT infections or persistent reflux	Greater possibility of earlier intervention	More aggressive follow-up for UTI and LUTD; full re-evaluation after 6 months
High	Symptomatic male or female patients after toilet-training with high-grade reflux (grade IV-V), abnormal kidneys and no LUTD	Intervention should be considered	Open surgery has better results than endoscopic surgery	Post-operative VCUG on indication only; follow-up of kidney status until after puberty
Moderate	Symptomatic male or female patients before toilet-training, with high-grade reflux and abnormal kidneys	CAP is the initial treatment. Intervention may be considered in cases of BT infections or persistent reflux	Spontaneous resolution is higher in males	Follow-up for UTI/ hydronephrosis; full re-evaluation after 12-24 months

Risk Group	presentation	Initial intervention	comment	Follow-up
Moderate	Symptomatic male or female patients after toilet-training with low-grade reflux, abnormal kidneys with or without LUTD	Choice of treatment is controversial. Endoscopic treatment may be an option. LUTD treatment should be given if needed.		Follow-up for UTI, LUTD, and kidney status until after puberty
Moderate	All symptomatic patients with normal kidneys, with low-grade reflux, with LUTD	Initial treatment is always for LUTD with or without CAP		Follow-up for UTI and LUTD

Risk Groups	presentation	Initial intervention	comment	Follow-up
Low	All symptomatic patients with normal kidneys, with low-grade reflux, with no LUTD	No treatment or CAP	If no treatment is given, parents should be informed about risk of infection	Follow-up for UTI
Low	All asymptomatic patients with normal kidneys with low-grade reflux	No treatment or CAP in infants	If no treatment is given, parents should be informed about risk of infection	Follow-up for UTI

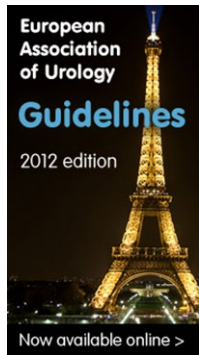

Συστάσεις

- A** ▪ Η χειρουργική αποκατάσταση προτείνεται για ΚΟΠΠ 4-5^{ου} η οποία παραμένει χωρίς βελτίωση.
- B** ▪ Η ανοιχτή χειρουργική έχει καλύτερα αποτελέσματα σε σχέση με την ενδοσκοπική θεραπεία για υψηλού βαθμού ΚΟΠΠ.
- B** ▪ Ικανοποιητικά αποτελέσματα έχει η ενδοσκοπική μέθοδος για μικρού βαθμού ΚΟΠΠ.

Συστάσεις

- **B** Χωρίς τεκμηρίωση η ενδοσκοπική θεραπεία σε ασθενείς με φυσιολογική νεφρική λειτουργία και χωρίς λοιμώξεις.
- **A** Λεπτομερής εξέταση για τα περιστατικά με διαταραχή δυσλειτουργίας ούρησης (LUTD).
- **B** Σε περίπτωση επιλογής των γονέων η ενδοσκοπική μέθοδος προτείνεται ως οριστική θεραπεία ενάντια στην συντηρητική για ΚΟΠ μικρού βαθμού.

Κατευθυντήριες οδηγίες

- Σε ασθενείς υψηλού κινδύνου με επιδείνωση της νεφρικής λειτουργίας απαιτείται πιο επιθετική θεραπεία. A
- Χειρουργική αντιμετώπιση για όλους τους ασθενείς που έχουν υποτροπιάζουσες λοιμώξεις παρά την ΧΜΠ. A
- *Eur Urol.* 2012 Sep;62(3):534-42. Epub 2012 Jun 5. EAU Guidelines on vesicoureteral reflux in children. Tekgül S, Riedmiller H, Hoebeke P, Kočvara R, Nijman RJ, Radmayr C, Stein R, Dogan HS.

CLAVIEN – DINDO CLASSIFICATION OF SURGICAL COMPLICATIONS

▪ **GRADE I**

- Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν: άλγος γενικά - άλγος με εικόνα κολικού μετά από απόφραξη και δυσουρία.

▪ **GRADE II**

Στην δεύτερη κατηγορία ανήκουν :

η αιμορραγία, οι σπασμοί της ουροδόχου, η ανουρία, η ολιγουρία, ο ειλεός και η λοίμωξη ουροποιητικού. (6 - 15%)

Περιορίζονται συνήθως εντός των πρώτων 3-4 ημερών.

CLAVIEN – DINDO CLASSIFICATION OF SURGICAL COMPLICATIONS

▪ GRADE III

- Στην κατηγορία ανήκουν: επεμβατικές πράξεις με ή χωρίς αναισθησία
  - η απελευθέρωση του καθετήρα μετά από επίσχεση,
  - η αντιμετώπιση αιμορραγίας, (3-30%)
  - ή η αντιμετώπιση της επίσχεσης με τοποθέτηση καθετήρα - υπερηβικού,
  - απόφραξη (0.7 - 5.7 %) η τοποθέτηση ουρητηρικού καθετήρα είτε ορθόδρομα, είτε ανάδρομα,
  - η αντιμετώπιση ουρινώματος και η αντιμετώπιση ειλεού.

▪ GRADE IV - V

- Στην κατηγορία ανήκουν: οξεία νεφρική ανεπάρκεια - σήψη - νεφρεκτομή

A minimally invasive treatment option for grades II-IV vesicoureteral reflux (VUR)

Help a child avoid being a repeat offender, arrest febrile UTIs

Description

iReflux: urethral reflux calculator for predicting the risk for breakthrough urinary tract infections in children with primary vesicoureteral reflux, urethral reflux